

Kontakt

REDAKTÖR
Ulf Lundén
kultur@daladem.se
Tel 023-475 76

En fri människa tänker på ingenting mindre än på döden och hennes vishet är att begrunda livet.

Benedict Spinoza

Kryddstället

SOVJETUNIONEN Michail Gorbatsjov är aktuell på nytt. I dagarna kommer boken *Som jag minns det* (Fri Tanke) ut på svenska. Översättare är Staffan Skott. Det är en något uppgiven och dystert Gorbatsjov som möter läsaren. Han trodde att perestrojkan och Glasnost skulle rädda Sovjetunionen men det blev början till slutet för hela östblocket.

Han vägrade slå tillbaka med skoningslöst våld mot både egna motståndare och enskilda republiker till skillnad mot sina företrädare.

Michail Gorbatsjov ser i dag dystert på Rysslands utveckling. Han har kritiserat Putin för sin oresonliga politik mot oliktankande, medier och för demokratiska brister. Gorbatsjov sörjer samtidigt att han inte kunde hålla ihop det stora imperiet. Sovjets fall blev också Gorbatsjovs egna stora personliga tragedi.

Ulf Lundén

NYVÄSSAT!
Läs Ulf's krönikor:
dalademokraten.se/
avdelning/opinion-
kultur/nyvassat

Aino Trosells nya roman "En egen strand" är en av hennes absolut starkaste romaner. Det anser DD:s litteraturkritiker Lena S. Karlsson. "Här finns några lysande stycken prosa."

Aino Trosell övertygar med sin nya roman, en av hennes bästa böcker, enligt DD:s recensent Lena S. Karlsson.

FOTO: JANERIK HENRIKSSON / SCANPIX

Lysande Aino Trosell går mot nya höjder

RECENSION

En egen strand av Aino Trosell
Utgiven av Norstedts förlag

SKÖNLITTERATUR Aino Trosells senaste roman "En egen strand" bjuder på den från hennes sida mest vitala prosan på länge liksom en övertygande och väl sammanfogad intrig - tills författaren i slutet drar undan mattan för läsaren - överraskningen är total.

De två medelålders systrarna Hanna och Judit har båda drabbats av en akut livskris. Hanna är socialsekreterare och upplever dagligen att hon inte längre kan hjälpa någon. Allt hon kan sätta i händerna på sina klienter är allmosor och snusförnuftiga råd - någon reell hjälp kan hon inte erbjuda.

Judit, som är konstnär, men som försörjer sig som lärare, har efter en omfattande konflikt på Studieförbundet där hon arbetar, valt att sluta sin anställning i förtid med ett generöst avgångsvederlag att sätta sprätt på. Hanna bryter dessutom upp från ett äktenskap som för länge sedan gått i stå.

De båda systrarna väljer att fly så långt man överhuvudtaget kan - till en obebodd paradiso i Polynesien, inte så långt från Marianergraven, där det största havsdjupet hittills uppmätt finns. För att göra upp med allt det gamla reser systrarna med flyg till Surabaya där de stiger ombord på ett fraktfartyg som passagerare mot det okända.

På den obebodda ön, som de gör till sin på obe-stämd tid glömmer de allt som kan påminna om

det gamla livet, etermedier, internet, telefon, kalender och adressböcker. De blir försiktigt goda vänner med urbefolkningen - så nära man kan bli när språksvårigheter inskränker kontakten till det mest ytliga och näralliggande som tillgång på mat och vatten, väder och vind.

På denna paradisiska strand ska deras nya liv börja - fritt från ångest, illasinnade kollegor, övergivna anhöriga och timliga problem, här ska systrarna utveckla ny styrka, utveckla sina talanger och gå ett nytt liv till mötes, befriade från det gamla livets slagg. I upplägget påminner denna bok inte så lite om William Goldings Flugornas herre.

Det visar sig snart att fullkomligheten på den till synes så fridfulla ön så småningom ska frigöra människans allra mest bortträngda och obehagliga sidor, frigöra svartsjuka, hämndbegär, ohämmad aggressivitet och blodtörst. Efter ett par veckors harmoni och lycka förvandlas tillvaron allt mer till en mardröm som utlöser dödligt våld och oerhörda handlingar.

Här finns några lysande stycken prosa, det verkar som om författaren Aino Trosell piggnar till av åsynen av hav, dess dofter och rörelser. Sidorna som beskriver hamnen i Surabaya och den efterföljande färden på den slitna fraktbåten med dess i det närmaste obefintliga besättning är stor

litteratur. Liksom skildringen av den efterföljande stormen, vars väldiga krafter sliter loss lasten från däckerna och som kvinnorna på däck överlever med en hårsman, bland loss-litet gods och oväntade överspolningar.

Aino Trosells nya bok är hennes trettiofemte. Hon debuterade 1978 med *Socialsvängen* och med den och kommande böcker *Offshore* och *Jäntungen* skrev hon in sig bland de unga arbetarförfattarna. Genrerna har varit många under åren, men med denna välskrivna psykologiska thriller tycks det som om Aino Trosell i någon mening hittat hem: här finns en oavbruten diskussion om det pris som den moderna människan betalar för sitt bekväma liv, vilka skador otro i äktenskapet skapar - inte bara hos de

direkt drabbade.

Hon visar hur tunn en hinna av civilisation är i ett trängt läge och hur nära våldet finns också hos så kallade vanliga hyggliga människor. Är det möjligt att den som står dig allra närmast, din syster eller man, faktiskt är kapabel till dödligt våld, även om handlingen begås i det som på domstolsspråk kallas hastigt mod?

Även om höstsäsongen bara är i sin begynnelse är jag övertygad om att Aino Trosells "En egen strand" är en av höjdpunkterna.

Lena S. Karlsson